

مقدمه :

سلامت گرانباترین هدیه ای است که خداوند متعال به بشر ارزانی کرده است و همگی می دانیم که انسان سالم، از عوامل موثر در توسعه پایدار هر جامعه است و البته نقش دارو در این میان بسیار اساسی، موثر و تعیین کننده است و مصرف صحیح دارو در چرخه سلامت از مهمترین ارکان درمان بیماری ها است اما مصرف بی رویه و خودسرانه دارو یا خوددرمانی با توجه به گسترش ابعاد آن از مشکلات مهم بهداشتی، درمانی به خصوص در کشورهای در حال توسعه محسوب می شود.

دارو چیست ؟

دارو ماده شیمیایی است که برای تشخیص، پیشگیری، درمان و رفع علائم بیماری یا بالابردن کیفیت زندگی بیمار به کار می رود.

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

معاونت بهداشت

در مورد مصرف داروهای کورتونی (از جمله دکزامتازون، پردنیزولون، بتامتازون، متیل پردنیزولون، تریامسینولون، هیدروکورتیزون و کلوبتازول) چه می دانید ؟

عارضه دیگر این نوع داروها، احتباس آب و نمک و نیز تغییر در توزیع چربی است که منجر به پف کردن و گرد شدن صورت می شود. این وضعیت به عنوان چاقی قلمداد شده و موجب افزایش سوءمصرف این داروها می شود؛ در حالی که این افزایش کاذب اشتها و پف کردن ظاهری صورت با عوارض جبران ناپذیر در مصرف طولانی مدت همراه است.

نازک شدن و تحلیل رفتن پوست، افزایش فشار درون چشم، آب مروارید، افزایش فشار خون، پوکی استخوان، ضعف عضلانی، بالا رفتن قند خون، آسیب در فرایند ترمیم بافت ها و اختلال در فرایندهای سیستم ایمنی بدن، افزایش امکان بروز عفونت ها و نارسایی ثانویه غده فوق کلیوی از جمله عوارض مصرف خودسرانه و نادرست داروهای کورتونی هستند.

کورتونها یا کورتیکواستروئیدها گروهی از داروهاست که خاصیت مسکن، ضد التهاب و تضعیف کننده سیستم ایمنی بدن را داشته و در درمان تعداد زیادی از بیماری ها کاربرد اساسی دارند و به شکل قرص، آمپول، اسپری و پمادهای موضعی در داروخانه ها وجود دارند. یکی از بیشترین موارد مصرف خودسرانه داروهای کورتونی، استفاده از آنها به صورت خوراکی در افزایش اشتها و به عنوان چاق کننده است.

برخی عوارض مصرف خودسرانه داروهای کورتونی:

یکی از عوارض این داروها افزایش اشتها است.

تمهیداتی که پزشک معالج در ویزیت‌های منظم بیمار به کار می‌گیرد، می‌تواند برخی عوارض جانبی کورتون‌ها را به حداقل برساند. قطع ناگهانی دارو می‌تواند به شدت آسیب‌رسان باشد؛ در صورت نیاز به قطع دارو، این اقدام حتما باید زیر نظر پزشک و به صورت تدریجی انجام شود.

با توجه به اینکه داروهای کورتونی در برخی موارد به عنوان داروی حیاتی مورد استفاده قرار می‌گیرد در این شرایط مصرف نکردن دارو از ترس عوارض جانبی احتمالی، می‌تواند خطر بسیار جدی‌تری نسبت به عوارض جانبی آنها داشته باشد.

مصرف داروهای کورتون باید حتما با نظر پزشک باشد و دوره درمان نیز توسط وی مشخص شود. مصرف خودسرانه بر اساس توصیه دیگران یا مصرف کردن با توجه به شباهت علائم با دفعات قبل که منجر به تجویز کورتون شده بود، کاملا مردود است. باید توجه داشت تجویز ابتدایی توسط پزشک هرگز به معنای سلامت تکرار مصرف خودسرانه دارو نیست.

گاهی اوقات فراورده‌هایی تحت عناوین مختلف (چاق کننده و اشتها آور) از جمله فراورده‌هایی که ادعا می‌شود گیاهی هستند و خارج از داروخانه‌ها قابل تهیه‌اند، حاوی ترکیبات کورتون هستند بدون این‌که نامی از آنها بر روی جلد آن برده شده باشد.

برای جلوگیری از آسیب‌های

احتمالی داروهای کورتون

رعایت سه شرط ضروری است.

۱- تجویز توسط پزشک

۲- تهیه دارو از داروخانه

۳- مصرف آن با مشورت

داروساز

تهیه و تنظیم:

دکتر علی محمدی

(رئیس گروه کارشناسان دارو و آزمایشگاه)

خانم اعظم همتی

(کارشناس امور دارویی و سلامت روان)

تابستان ۹۴